

JUSTITSMINISTERIET

Dato:
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Rune Bæk Krogh
Sagsnr.: 2019-187-0032
Dok.: 1334464

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ændring af revisionsbestemmelse)

1. Høringen

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ændring af revisionsbestemmelse) har i perioden fra den 12. november 2019 til den 10. december 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiets Efterretningstjeneste, Politiforbundet, HK-Landsklubben for Politiet, Datatilsynet, Advokatrådet, Bitbureauet, Campingrådet, Danske Advokater, Forbrugerrådet TÆNK, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Journalistforbund, Justitia, Rådet for Digital Sikkerhed, Amnesty International, Retspolitisk Forening, DI, Dansk Er-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

hverv, Dansk Metal, Dansk Energi, HORESTA, Brancheforeningen Teleindustrien, Brancheorganisationen Forbruger Elektronik, Dansk IT, Foreningen af Danske Internet Medier, IT-Branchen, DI Digital, PROSA, SAMDATA (HK), Business Software Alliance Danmark, IT-Politisk Forening, KMD, CSC Danmark A/S, TDC A/S, Telenor A/S, Telia A/S, Hi3G Denmark ApS, SE/Stofa, Lejernes LO, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Dansk Magisterforening, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danhostel og KLID.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten samt alle byretter, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Datatilsynet, Rådet for Digital Sikkerhed, Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen, Amnesty International, Erhvervsstyrelsen, Ingeniørforeningen, Dansk Erhverv, DI Digital, IT-Branchen, Danske Energi, HORESTA, Teleindustrien, Danske Medier, Dansk Magisterforening, Institut for Menneskerettigheder, Forsvarsministeriet, SAMDATA, Advokatsamfundet, Dansk Journalistforbund og IT-Politisk Forening.

I det følgende gengives hovedindholdet i høringssvarene, idet det bemærkes, at ikke alle høringssvarenes bemærkninger og argumenter er medtaget.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

2. Høringssvarene

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samt alle byretter, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Rigsadvokaten og Forsvarsministeriet har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Advokatrådet finder det bekymrende, at Justitsministeriet igen har valgt at udskyde revisionen af de danske logningsregler og dermed fortsat opretholder logningsregler, som er i strid med EU-retten. Advokatrådet finder endvidere, at revisionen af logningsreglerne omhandler så principielle spørgsmål af både juridisk og politifaglig karakter, at det er afgørende, at der, inden et lovforslag fremsættes for Folketinget, nedsættes et bredt sammensat lovforberedende udvalg bestående af sagkyndige og repræsentanter for de involverede aktører, som kan levere et gennemarbejdet lovforslag, hvor der er taget hensyn til alle aspekter i sagen.

Amnesty International finder det stærkt kritisabelt, at Justitsministeriet igen har valgt at udskyde revisionen af de danske logningsregler, som blev indført for over 17 år siden. Amnesty International anfører endvidere, at det siden 2016 har stået klart, at den danske logningsordning er i strid med EU's grundlæggende rettigheder. Amnesty International bemærker i den sammenhæng, at en logningsordning som den danske, hvorefter der foretages en generel og udifferentieret logning af hele befolkningen, er et omfattende og alvorligt indgreb i den grundlæggende ret til respekt for privatliv og beskyttelse af personoplysninger, som ikke er begrænset til det strengt nødvendige eller proportional. Amnesty International kan endvidere ikke anerkende interessen i at afvente EU-Kommissionens fælles retningslinjer på området samt afgørelserne i de verserende sager for EU-Domstolen, idet der ikke er noget, der tyder på, at EU-Domstolen vil ændre sin retsopfattelse.

Dansk Erhverv, DI Digital, IT-Branchen, Dansk Energi, HORESTA og Teleindustrien har i et fælles høringssvar bemærket, at lovforslaget ikke bidrager til at skabe klarhed på området, og at den evaluering og revision af logningsreglerne, som oprindeligt blev fastsat i 2002, nu udskydes for niende gang med baggrund i varierende forklaringer. Høringsparterne lægger i den forbindelse vægt på, at udskydelsen af revisionen til folketingsåret 2020-21 bruges til at sikre, at der udarbejdes et forslag til nye logningsregler, som er i overensstemmelse med EU-Domstolens afgørelser på området, samt at de danske regler på området ikke går videre end tilsvarende regler i andre europæiske lande.

Dansk Magisterforening anerkender Justitsministeriets ønske om at tilvejebringe et fyldestgørende beslutningsgrundlag for, hvordan logningsreglerne fremadrettet skal indrettes. Foreningen kan dog ikke tilslutte sig lovforslaget, da Tele2-dommen har slået fast, at de eksisterende logningsregler er uforenelige med EU-retten. Foreningen finder det uacceptabelt, at telesekskaberne ulovligt og på bekostning af borgernes ret til privatliv og databeskyttelse pålægges at indsamle store mængder af data om samtlige abonnenter. Foreningen anbefaler derfor på det kraftigste, at logningsreglerne ophæves, og der i stedet arbejdes for at indføre en model med målrettet logning.

Danske Medier finder, at der er tale om en sag af så væsentlig betydning for retssamfundet, at yderligere udskydelser af revision er helt uacceptable. Danske Medier bemærker endvidere, at foreningen går ud fra, at regeringen

vil opfordre EU-Kommissionen til at arbejde meget hurtigt med udarbejdelsen af de fælles retningslinjer.

Ingeniørforeningen udtrykker forståelse for, at udarbejdelsen af nye logningsregler afventer EU-Kommissionens arbejde. Foreningen ser en fordel i at følge den svenske proces om nye logningsregler, idet foreningen finder det afgørende, at de nye regler skal være gennemtænkte. Foreningen finder det imidlertid ikke acceptabelt, at Danmark fortsat handler i strid med EU-retten, idet den nuværende praksis er underkendt af EU-Domstolen. Foreningen kan på den baggrund ikke støtte en udskydelse af revisionen af logningsreglerne, medmindre den nuværende praksis, der strider mod EU-retten, stoppes omgående.

Institut for Menneskerettigheder finder, at de danske logningsreglerne indebærer store retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige problemer, og instituttet har gentagne gange kritiseret udskydelsen af revisionen – både før og efter EU-Domstolens dom i Tele2-sagen i 2016. Instituttet er enig med Justitsministeriet i, at der kan være konkrete tilfælde, hvor det er hensigtsmæssigt at afvente europæisk enighed om regler, der har virkning på tværs af landegrænser. Instituttet er dog ikke enig i, at Justitsministeriets henvisning til kommende retningslinjer fra EU-Kommissionen og de verserende sager for EU-Domstolen kan tjene som begrundelse for at opretholde – og undlade at evaluere – en ulovlig retstilstand, som har rejst retssikkerhedsmæssige betænkeligheder også før EU-Domstolens dom i Tele2-sagen i 2016.

IT-Politisk Forening finder det helt uacceptabelt i en retsstat og et demokratisk samfund, at Justitsministeriet nu på fjerde år efter Tele2-dommen opretholder ulovlig overvågning af hele den danske befolkning. Foreningen finder det særdeles betænkeligt og udtryk for en manglende respekt for EU-Domstolens uafhængighed, hvis regeringen vil udskyde nødvendige konsekvenser af en dom, som gør den nuværende danske logningsbekendtgørelse klart ulovlig, baseret på en ubegrundet forhåbning om, at EU-Domstolen måske engang i fremtiden vil ændre sin retspraksis på området. Foreningen gør endvidere opmærksom på, at Tele2-dommen tillige har en række konsekvenser for adgangen til loggede oplysninger, og at de gældende bestemmelser herom i retsplejeloven ikke lever op til kravene i Tele2-dommen.

Retspolitisk Forening finder, at den nuværende retstilstand er uværdig i en retsstat og opfordrer til, at lovforslaget ændres, så revisionen gennemføres i indeværende folketingssamling. Foreningen bemærker, at grundlæggende

principper, herunder legalitetsprincippet og princippet om forvaltningens undersøgelsespligt, tilsiger, at Justitsministeriet hurtigt tager stilling til spørgsmålet om berostillelse. Denne vurdering bør således foretages, hvis en dom rejser en rimelig tvivl om retsstillingen på et område, og at afklaringen heraf kan have betydning for myndighedens afgørelser i konkrete sager. Foreningen bemærker endvidere, at uanset at bevisførelsen ved danske domstole er fri, vil PET's og politiets brug af de ulovligt lagrede oplysninger være brug af ulovligt indsamlede beviser.

Rådet for Digital Sikkerhed har forståelse for Justitsministeriets henvisning til EU-Kommissionens udarbejdelse af retningslinjer på området og de vareserende sager for EU-Domstolen. Rådet finder det dog meget utilfredsstillende, at revisionen endnu en gang udskydes, og rådet opfordrer regeringen til, at udsættelsen ikke foretages.

SAMDATA finder, at der er rejst velbegrundet tvivl om de danske logningsreglers forenelighed med den danske befolknings ret til privatliv og persondatabeskyttelse. SAMDATA finder endvidere, at de danske logningsregler – som konsekvens af skandalen med politiets fejlbehandling af teledata – ikke blot bør revideres snarest, men at de gældende regler bør suspenderes øjeblikkeligt, indtil en tilbundsgående og fyldestgørende revision af de danske logningsregler har fundet sted.

Justitsministeriet har noteret de anførte synspunkter, der vil blive inddraget i forbindelse med ministeriets overvejelser om det videre arbejde med den kommende revision af logningsreglerne.

For så vidt angår spørgsmålet om en ophævelse eller suspension af de gældende regler bemærker Justitsministeriet, at loggede oplysninger er et centralt efterforskningsredskab for politiet, herunder Politiets Efterretningstjeneste. En ophævelse eller suspension af reglerne vil efter ministeriets opfattelse have store konsekvenser for bekæmpelsen af alvorlig kriminalitet og terror.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det som anført i lovforslagets pkt. 3 særligt vigtigt, at udformningen af de nye logningsregler sker på et fuldt oplyst grundlag, og at rækkevidden af Tele2-dommen fastlægges i fællesskab med de øvrige EU-lande og EU-Kommissionen. Der har således også siden foråret 2017 været løbende drøftelser i EU-regi om, hvordan medlemsstaterne kan indrette deres regler, så de er i overensstemmelse med dommen. Den fælles proces er vigtig for at sikre, at de nye regler holdes inden for

EU-rettens rammer. Desuden vil en fælles tilgang i EU være med til at sikre, at telebranchen ikke pålægges unødige byrder.

Hertil kommer, at der for tiden verserer sager for EU-Domstolen om nationale logningsregler fra Frankrig og Belgien, som kan få betydning for medlemsstaternes mulighed for at fastsætte nationale logningsregler. Det forventes, at EU-Domstolen vil afsige domme i sagerne omkring maj 2020.

Efter EU-Domstolens praksis skal medlemsstaterne så hurtigt som muligt iværksætte foranstaltninger til opfyldelse af en dom. Hvor hurtigt det skal ske, afhænger af sagens omstændigheder.

Spørgsmålet om, hvordan logningsregler, der lever op til Tele2-dommen, kan indrettes, er kompliceret, og rækkevidden af dommen bør som nævnt ovenfor fastlægges i fællesskab med de øvrige EU-lande og Kommissionen. Som følge heraf og i lyset af, at EU-Domstolens kommende domme i logningsagerne vil kunne give svar på, hvordan logningsreglerne kan indrettes, vurderer Justitsministeriet, at det er muligt inden for rammerne af EU-retten, at udskyde et lovforslag om revision af logningsreglerne.

I forlængelse af henvisningen til teledata-sagen kan Justitsministeriet oplyse, at der som opfølgning på sagen er blevet iværksat en række nye tiltag for at genskabe tilliden til anvendelsen af teledata. Flere af tiltagene vedrører kvalitetskontrol i forbindelse med indhentelse og anvendelse af teledata.

Regeringen vil arbejde for, at der hurtigst muligt i folketingsåret 2020-21 fremsættes et lovforslag i Folketinget om tilpasning af de gældende danske logningsregler.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det lovforslag, der har været sendt i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget en ændring. Under afsnit 8 er ”pkt. 2.2” således ændret til ”pkt. 2.4”.